

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/366/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415211597
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1415211597.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Blanky Malichovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci navrhovateľa: Y. K. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, F., zastúpeného: IKRÉNYI & REHÁK, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 2, Bratislava proti odporkyni: N. Q., nar. X.XX.XXXX, bytom W. XX, F., zastúpenej: NIKU & partners, s.r.o., so sídlom Prokopa Veľkého 51, Bratislava, o zrušenie vyživovacej povinnosti a o náhradu trov konania, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 13.6.2016, č. k. 16C/466/2015-58, jednomyselne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti, v ktorej rozhodol o trovách konania, p
o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporkyni a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie v časti náhrady trov konania právne odôvodnil ust. § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) a vecne tým, že vo veci úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania vzhľadom na to, že tento si náhradu trov konania neuplatnil. Konštatoval, že § 150 ods. 1 O.s.p. neumožňuje pri prípadoch hodných osobitného zreteľa priznať náhradu trov konania účastníkovi, ktorému nepatria, ale upravuje postup, kedy sa náhrada trov konania neprizná úspešnému účastníkovi, preto sa odporkyňa (ako neúspešná účastníčka konania) nedôvodne domáhala priznania náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v tom, že toto konanie bolo nadbytočné a k zániku vyživovacej povinnosti došlo na základe zákona o rodine. Zároveň uzavrel, že v prípade odporkyne nemožno použiť ani ust. § 143 O.s.p., podľa ktorého odporca, ktorý nemal úspech vo veci má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ak svojim správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania. V danom prípade, i keď odporkyňa bezprostredne nedala príčinu na podanie návrhu (príčinou bola zmena pomerov na strane dieťaťa), nie je možné na vec použiť uvedené ustanovenie s poukazom na to, že ak bola vyživovacia povinnosť určená súdnym rozhodnutím a u dieťaťa nastal právny stav, kedy je schopné sa samo živiť, je potrebné podať návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti zo strany rodiča.

2. Proti rozsudku v časti, ktorou súd rozhodol o náhrade trov konania podala v zákonnej lehote odvolanie odporkyňa a žiadala, aby odvolací súd napadnutú časť výroku prvoinštančného rozhodnutia zmenil tak, že uloží navrhovateľovi povinnosť nahradiť jej trovy právneho zastúpenia v prvoinštančnom a odvolacom konaní do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet jej právneho zástupcu, a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Poukázala na ustanovenia § 55, čl. 1, 2, 3 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) s tým, že prvoinštančný súd dostatočne nezohľadnil okolnosti prípadu a že súdne konanie iniciované navrhovateľom bolo nadbytočné. Uviedla, že navrhovateľ mal vedomosť o

zániku jeho vyživovacej povinnosti aj z dôvodu, že túto skutočnosť mu oznámila, táto otázka teda nebola žiadnym spôsobom sporná. Zároveň podľa jej názoru zákon nepredpokladá v každom jednotlivom prípade zrušenie vyživovacej povinnosti súdnym rozhodnutím a navrhovateľovi zanikla táto povinnosť priamo zo zákona. Namietala, že sa tak nechcene ocitla v súdnom konaní a ako osoba bez právnického vzdelania bola nútená sa nechať právne zastúpiť. Poukázala na to, že žiadala navrhovateľa o späťvzatie návrhu na začatie konania s tým, že navrhla uzavretie písomnej dohody o urovaní, v ktorej by účastníci deklarovali zánik vyživovacej povinnosti. Z týchto dôvodov považovala rozhodnutie v časti o trovách konania za nespravodlivé a v rozpore s dobrými mravmi. Nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie, že automaticky po vzniku právneho stavu, kedy je dieťa schopné sa samo živiť, je potrebné podať návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti, nakoľko takáto povinnosť nevyplýva zo zákona a takýto postup nemožno ustáliť ani z aplikačnej praxe v rozhodovacej činnosti súdov.

3. K odvolaniu odporkyne sa vyjadril navrhovateľ v podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 8.9.2016 v ktorom uviedol, že sa plne stotožňuje s vecnou správnosťou napadnutého rozsudku. S poukazom na ust. § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) nepovažoval súdne konanie za nadbytočné, nakoľko zákon predpokladá, že zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletej osobe je možné len na návrh, ak sa zmenia pomery. Navrhovateľ mal za to, že k zrušeniu jeho vyživovacej povinnosti, ktorá bola určená súdnym rozhodnutím, môže dôjsť iba novým súdnym rozhodnutím. List odporkyne, ktorým mu oznámila svoju schopnosť sa samostatne živiť, bol pre neho informáciou o zmene pomerov, avšak nezakladal automaticky právny stav, kedy by nebol ďalej povinný svoju vyživovaciu povinnosť plniť. Nesúhlasil s tvrdením odporkyne, že sa nútene ocitla v súdnom konaní, nakoľko z jej tvrdení bolo zrejmé, že nebola sporná skutočnosť ohľadom zániku vyživovacej povinnosti; v tomto kontexte namietal nevyhnutnosť právneho zastúpenia odporkyne. S ohľadom na znenie v súčasnosti účinného C.m.p. (§ 52), do ktorého sa premietli ustanovenia O.s.p. účinné v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, považoval argumentáciu odporkyne za nedôvodnú. Zároveň považoval za neúčelné a nadbytočné vyjadrenie odporkyne zo dňa 2.11.2015, ktorým uznala zánik vyživovacej povinnosti a v spojení so skutočnosťou, že nešlo o vyjadrenie k meritu vecí, nevznikla podľa jeho názoru potreba právneho zastúpenia odporkyne (nešlo o úkon procesnej obrany). Poukázal na právnu úpravu účinnú od 1.7.2016, podľa ktorej ak náhrada trov konania nie je upravená pre daný druh konania (v tomto prípade vo veciach výživného plnoletých osôb), je potrebné aplikovať § 52 C.m.p., t.j., že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V súvislosti so zánikom vyživovacej povinnosti poukázal na právny názor, že právna povinnosť určená rozhodnutím súdu nemôže zaniknúť len samotným naplnením skutočností, že dieťa je schopné sa samo živiť, ale je potrebné aj autoritatívne rozhodnutie súdu o zrušení vyživovacej povinnosti. Ďalej uviedol, že právna úprava účinná v čase podania návrhu stanovovala priznanie náhrady trov konania účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech, t.j. v danom prípade navrhovateľovi, ktorý však nepristúpil na uplatnenie si tejto náhrady. V súvislosti s aktuálnou právnou úpravou je spravodlivé nepriznanie náhrady trov konania žiadnemu účastníkovi podľa § 52 C.m.p. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom odvolania a nie je viazaný odvolacími dôvodmi, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 470 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a podľa § 65, § 66 v spojení s § 395 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

6. Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 143 O.s.p. odporca, ktorý nemal úspech vo veci, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ak svojím správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 C.m.p. súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

7. Odvolací súd ako prvoradé konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie postupoval v konaní a pri rozhodovaní s použitím ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.6.2016. O odvolaní odporkyne rozhodoval odvolací súd po nadobudnutí účinnosti zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok a zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

8. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal (správne) zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu), keďže nešlo o prípad s použitím zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Kritériom pre priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje tak u navrhovateľa ako aj u odporkyne, a ktorá závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Prvoinštančný súd nepriznal právo na náhradu trov konania navrhovateľovi, a to z dôvodu podľa § 151 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd iba na návrh, pričom v danom prípade takýto návrh v konaní absentoval (navrhovateľ si náhradu trov konania neuplatnil). Súd prvej inštancie rovnako správne vyhodnotil nemožnosť aplikácie § 150 O.s.p. na daný prípad, keďže prisúdenie náhrady trov konania podľa uvedeného ustanovenia prichádzala do úvahy iba v konaní úspešnému účastníkovi, čo nie je prípad odporkyne. V danej veci bolo možné priznať odporkyňi náhradu trov konania iba v prípade použitia ust. § 143 O.s.p., ktoré predpokladalo naplnenie kritéria správania sa odporcu, ktorý nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania. Práve posúdenie aplikácie uvedeného ustanovenia považoval odvolací súd za podstatné pri rozhodovaní o trovách konania prvoinštančného konania, a to za použitia právneho predpisu účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. V tomto smere sa plne stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie vysloveným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Ak teda bola vyživovacia povinnosť navrhovateľa určená súdnym rozhodnutím (čo je aj daný prípad), k zrušeniu vyživovacej povinnosti môže dôjsť len na návrh, čo priamo predpokladá ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa názoru odvolacieho súdu samotným naplnením skutočnosti, že dieťa je schopné sa samé živiť, nemôže zaniknúť právna povinnosť určená súdnym rozhodnutím. Podanie návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa tak nemožno chápať ako nadbytočné (a to ani v prípade absencie spornosti v tejto otázke medzi účastníkmi konania), nakoľko dôsledkom záveru o nadbytočnosti návrhu na začatie konania by muselo byť nevyhnutne zamietnutie návrhu na začatie konania zo strany súdu. Zákonom predpokladaný postup účastníka, ktorý podáva návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, je aj v záujme zabezpečenia jeho právnej istoty (aj v prípadnom budúcom exekučnom konaní), hoci aj za stavu, keď otázka trvania vyživovacej povinnosti nie je pred a počas súdneho konania medzi účastníkmi sporná. Súd prvej inštancie potom správne vyvodil, že neboli naplnené dôvody pre aplikáciu ust. § 143 O.s.p. pri rozhodovaní o trovách konania.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania, ktorým za daného skutkového a právneho stavu rozhodol, že navrhovateľovi (ako úspešnému účastníkovi konania) náhradu trov konania nepriznáva (z dôvodu, že náhradu si neuplatnil), je vecne a právne správne.

10. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne a právne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho

konania, keď v osobitnej časti o konaní vo veciach výživného plnoletých osôb nie je ustanovené inak a nebol dôvod pre použitie § 55 C.m.p..

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).